

Robert DALECHAMP

1921 - 1945

Résistant armé Gewapend verzetsstrijder

Né le 18 juin 1921, Robert Dalechamp est, au moment de l'éclatement du second conflit mondial, étudiant en langues étrangères dans une école privée située à Ixelles. Parmi ses membres, le corps professoral compte une citoyenne britannique, Miss Paterson. Dès l'invasion de la Belgique en mai 1940, celle-ci s'investit dans un réseau d'évasion pour les militaires belges et alliés. Elle recrute deux de ses élèves, Robert Dalechamp et Jean Gillet, pour la secondeur dans son action. Mais Miss Paterson est arrêtée début 1941.

Depuis août 1940, Robert Dalechamp avait également rejoint la Légion nationale, connue dans la résistance sous le nom de Groupe Hoonart-Dirix et partie intégrante, dès juin 1941, de la Légion belge, future Armée secrète. Au sein de ce groupement, sa mission consiste en la récupération et le stockage d'armes. Il constitue ainsi notamment un dépôt clandestin au domicile de ses grands-parents, au n° 78 de l'avenue Georges Henri.

Fin 1941, Robert Dalechamp et son ami Jean Gillet entrent en contact avec le service de renseignement et d'action (S.R.A.) « Luc », spécialisé dans trois domaines spécifiques : le renseignement militaire, l'évacuation d'aviateurs anglais et le sabotage.

Robert Dalechamp et Jean Gillet se voient confier dans les premiers temps une mission délicate consistant à approcher des officiers belges libérés par les Allemands suite à la reddition de la Belgique. Ces officiers ayant reçu l'autorisation de conserver leur arme de service, les deux jeunes résistants devaient les convaincre de faire don de leur arme ou, mieux, de rejoindre la résistance.

Après plusieurs missions similaires, Robert Dalechamp se spécialise dans le renseignement et l'évacuation d'aviateurs alliés. Entre la fin 1941 et son arrestation en juin 1943, il collecte une foule d'informations à destination de l'Angleterre. Il agit en tant que passeur pour de nombreux aviateurs, certains transitant même par son domicile ou celui de ses grands-parents.

Outre la participation de Robert Dalechamp au Groupe Hoonart-Dirix et au Service Luc-Marc (changement de nom en mai 1942), on relève son nom parmi les membres du célèbre réseau d'évasion Comète, animé par Andrée De Jongh.

Portrait de Robert Dalechamp, probablement peu de temps avant la guerre.
Portret van Robert Dalechamp, waarschijnlijk kort voor de oorlog.

Robert Dalechamp, geboren te Brussel op 18 juni 1921, was student vreemde talen aan een privéschool in Elsene toen de Tweede Wereldoorlog uitbrak. Onder het onderwijzend personeel bevond zich een Britse burger, Miss Paterson. Zodra België in mei 1940 werd binnengevallen, raakte zij betrokken bij een ontsnapingsnetwerk voor Belgische en geallieerde soldaten. Zij wierf twee van haar studenten, Robert Dalechamp en Jean Gillet, aan om haar bij haar actie te helpen. Maar Miss Paterson werd gearresteerd in het begin van 1941.

Sinds augustus 1940 was Robert Dalechamp ook lid van het Nationaal Legioen, in het verzet bekend als de Groep Hoonart-Dirix en, vanaf juni 1941, een integrerend deel van het Belgisch Legioen, het toekomstige Geheime Leger. Binnen deze groepering was de missie het in beslag nemen en opslaan van wapens. Hij richtte een clandestien depot op in het huis van zijn grootouders, op nummer 78 in de Georges Henrilaan.

Eind 1941 kwamen Robert Dalechamp en zijn vriend Jean Gillet in contact met de inlichtingen- en actiedienst «Luc» (S.R.A.), die gespecialiseerd was in drie specifieke gebieden: militaire inlichtingen, de evacuatie van Britse vliegeniers en sabotage.

Robert Dalechamp en Jean Gillet werden aanvankelijk belast met een delicate missie die bestond uit het benaderen van Belgische officieren die na de overgave van België door de Duitsers waren bevrijd. Aangezien deze officieren toestemming hadden gekregen om hun dienstwapen te behouden, moesten de twee jonge verzetsstrijders hen ervan overtuigen hun wapen af te staan of, beter nog, zich bij het verzet aan te sluiten.

Na verschillende soortgelijke missies, specialiseerde Robert Dalechamp zich in inlichtingen en de evacuatie van geallieerde vliegeniers. Tussen eind 1941 en zijn arrestatie in juni 1943, verzamelde hij veel informatie voor Engeland. Hij trad op als koerier voor vele vliegeniers, sommigen kwamen zelfs via zijn huis of dat van zijn grootouders.

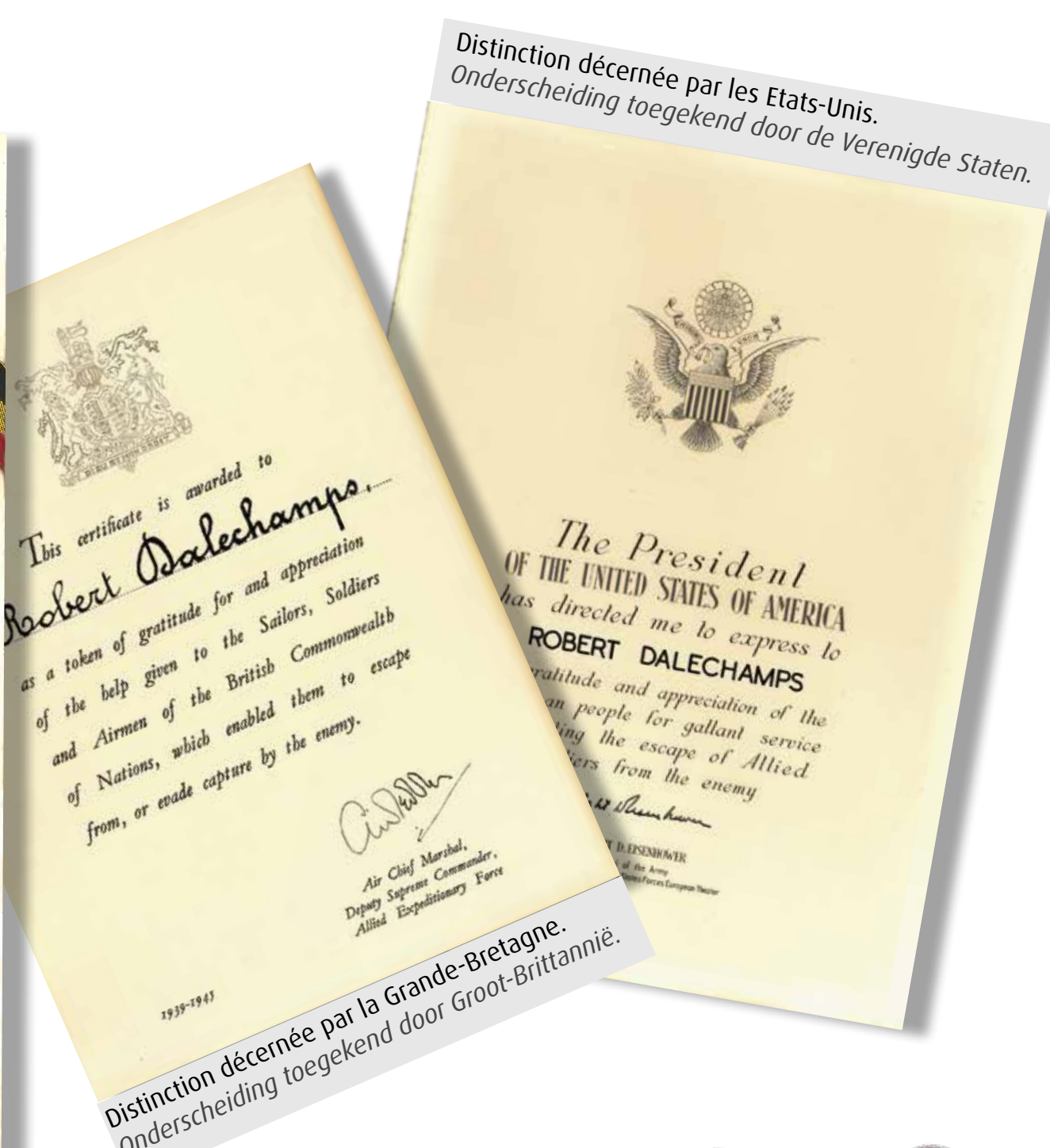
Naast de deelname van Robert Dalechamp aan de Groep Hoonart-Dirix en de Dienst Luc-Marc (naamsverandering in mei 1942), wordt zijn naam vermeld bij de leden van het beroemde ontsnapingsnetwerk Comet, onder leiding van Andrée De Jongh.

Mais le vent tourne. En mars 1943, l'Abwehr (les services secrets allemands) lance une vaste opération d'arrestation contre le réseau Marc, qui décime sévèrement les effectifs. Par chance, Robert Dalechamp parvient à s'enfuir de son domicile juste à temps et à se réfugier chez ses grands-parents, mais il est finalement arrêté le 10 juin 1943.

Emprisonné successivement au fort de Breendonk, où il subit la torture, puis à la prison de Saint-Gilles, il est finalement déporté vers l'Allemagne. Il transite vraisemblablement par Essen, c'est probablement là qu'il reçoit le statut Nacht und Nebel (« Nuit et Brouillard », du nom d'un décret de 1941 visant à terroriser la résistance et l'opinion publique en faisant disparaître les prisonniers), puis est emprisonné au camp de concentration d'Esterwegen en septembre 1943. Il est ensuite déporté vers le camp de Bayreuth, un camp satellite de Flössenburg.

Distinction décernée par l'Armée secrète.
Onderscheiding van het Geheime Leger.

Maar het tij keert. In maart 1943 startte de Abwehr (de Duitse geheime dienst) een grootscheepse arrestatiecampagne tegen het Marc-netwerk, waardoor het aantal werknemers sterk werd teruggebracht. Gelukkig kon Robert Dalechamp nog net op tijd uit zijn huis ontsnappen en zijn toevlucht zoeken bij zijn grootouders, maar uiteindelijk werd hij op 10 juni 1943 gearresteerd.

Achtereenvolgens opgesloten in het fort van Breendonk, waar hij werd gemarteld, vervolgens in de gevangenis van Sint-Gillis, werd hij tenslotte naar Duitsland gedeporteerd. Hij passeert wellicht via Essen, waar hij waarschijnlijk de status Nacht und Nebel kreeg («Nacht en Mist», genoemd naar een decreet uit 1941 dat bedoeld was om het verzet en de publieke opinie te terroriseren door gevangenen te laten verdwijnen), en werd vervolgens in september 1943 gevangen gezet in het concentratiekamp Esterwegen. Daarna werd hij gedeporteerd naar het kamp Bayreuth, een satellietkamp van Flössenburg.

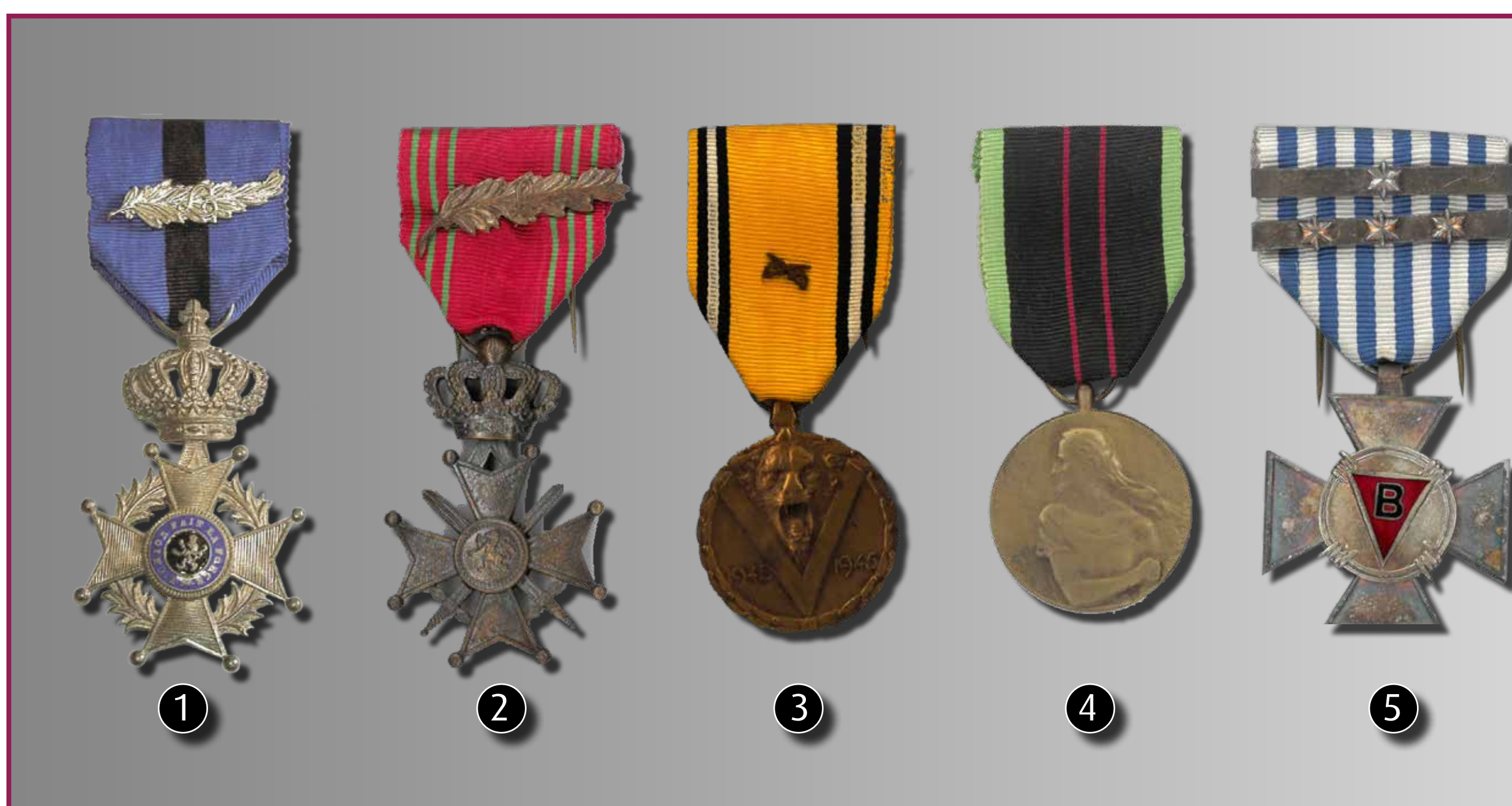
Première sépulture de Robert Dalechamp à Bayreuth (Allemagne).
Eerste begrafenissen van Robert Dalechamp in Bayreuth (Duitsland).

Il y cède, le 7 mars 1945, victime des conditions de vie extrêmement difficiles. Inhumé d'abord sur place dans une tombe individuelle, ses parents ont pu faire rapatrier son corps. Il repose désormais à l'ancien cimetière communal, dans la pelouse d'honneur. Le 3 décembre 1945, souhaitant rendre hommage aux habitants victimes de leur action patriotique, la commune rebaptise l'avenue de Juin, où il était domicilié (n° 36), en l'honneur de Robert Dalechamp.

Hij stierf er op 7 maart 1945, als slachtoffer van de uiterst moeilijke levensomstandigheden. Aanvankelijk was hij in een enkel graf begraven, maar zijn ouders konden zijn lichaam laten repatriëren. Hij ligt nu begraven op de oude gemeentelijke begraafplaats, op het eregazon. Om hulde te brengen aan de inwoners die het slachtoffer waren geworden van hun patriotische actie, hernoemde de gemeente op 3 december 1945 de Junilaan, waar hij woonde (nr. 36), ter ere van Robert Dalechamp.

Rare photo de groupe de membres de l'Armée secrète prise à une date inconnue, probablement à Bellegarde, dans le Gard (zone libre jusqu'en novembre 1943). Robert Dalechamp est à l'arrière gauche. Charles Claser, fondateur de la Légion belge, se tient debout à côté de lui.

Zeldzame groepsfoto van leden van het Geheime Leger, genomen op een onbekende datum, waarschijnlijk in Bellegarde, in Gard (vrije zone tot november 1943). Robert Dalechamp staat links achteraan. Charles Claser, stichter van het Belgisch Legioen, staat naast hem.

Décorations décernées à Robert DALECHAMP à titre posthume

Onderscheidingen die posthume zijn toegekend aan Robert DALECHAMP

1. Croix de Chevalier de l'Ordre de Léopold avec palme
2. Croix de Guerre avec palme 1940-1945
3. Médaille de la Résistance armée 1940-1945
4. Médaille commémorative 1940-1945
5. Croix de Prisonnier politique de la Guerre 1940-1945 (chaque étoile correspond à 4 mois de captivité)

1. Kruis van Ridder in de Leopoldsorde met palmblaadje
2. Oorlogskruis 1940-1945 met palmblaadje
3. Medaille van het gewapend verzet 1940-1945
4. Herdenkingsmedaille 1940-1945
5. Kruis van politieke gevangenen van de oorlog 1940-1945 (elke ster komt overeen met 4 maanden gevangenschap)

